

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 174. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591133979408/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

taelses-Grunde omsider bragt saa vidt i Væmmelse, at han kastede Foragt paa Theologernes vanhellige Sirener og for Alvor hengav sig helt til den hellige Philologi og de værdigere Betragtninger af den hellige Skrift.

XXXVI

FORHANDLINGER AF AMBASSADEURER FRA DET LÆRDE EUROPA I STRID OM HVO DER HAR FORTRINET⁹⁾.

NOGLE kløgtige og vel studerede akademiske Borgere ved vort Universitet havde som Følge af den Iver, hvormed de henførtes til de smukke Videnskaber, sluttet sig sammen i et lystigt Societet, og fastsat Sted og Tid, paa hvilke de med honnet og lærd Snak nyttigt kunde øve deres Aand, dyrke Veltalenhed, gøre Prøve paa deres Kræfter, for saa at sige gensidig at gøre hverandre Regnskab for Arbejde og Fremgang. Til Dommer valgtes en gammel Magister Artium, min gode Ven, som plejede at sætte disse Paafund i Værk og give dem Materien for Samtalen. Og han havde nu som Gækkeri paalagt sine Vædde-Kæmpere en skrømtet Strid af Ambassadeurer fra det lærde Europa, i hvilken enhver skulde forsvare sit lærde Fædreland, som var tilfaldet ham ved Lødkastelse, een England, en anden Italien, en tredje Frankrig, en fjerde atter et andet Land, og hæve det til den højeste Top. Hvad

sker? Den til Væddekampen fastsatte Dag indtræffer; de unge Camerater komme sammen, og ogsaa mig gives der Forlov at overvære dette Narrespil. Magisteren, som var Kampdommer, sagde først nogle faa Ord om *det lærde Europa noget storagtige Fædrelandskærlighed* og lod dernæst Trompeten lyde. I det samme rejser sig paa givet Tegn midt iblandt dem en formummet Forsvarer for det lærde Italien og søger paa mangfoldig Vis at bekræfte dets Værdighed og første Rang i den studerede Verden. Han igentager altsaa Italiens¹⁰⁾ Fortjenester af de boglige Kunster lige fra de ældste Tider: hvor meget det har befittet sig paa smukke Videnskaber; hvor omhyggeligt det har bevaret sine Skribenter for Undergang og Forglemmelse, og efter at have bevaret dem har overleveret dem til Efterkommerne i alle Lande; hvilke lærde Skuespil, Stene og Støtter det kan fremvise for de Besøgende; hvilke ypperlige Ting det har opfundet; hvor mange Universiteter det den Dag idag opholder; hvor stort et Forraad af højst navnkundige Begavelser i alle Lærefag det fra umindelige Tider har frembragt, saaledes at (for at bruge Grev *Nogarole* Ord i hans Brev til Adamum Fundanum *om de Italianere, som have skrevet paa Græsk*¹¹⁾) *hele Europa til enhver Sindets Herlighed synes at trænge til Italiens Hjælp og Bistand*. Heraf fulgte saaledes efter hans Mening, at denne Fødestavn for al Lærdom burde der vises den højeste Hæder, og at ved dette Land kunde intet andet lignes, endsige agtes højere. — Dette Krav tager Frankriges Ambassadeur ilde op og gør sig

noget pralende til af de ældgamle Arnesteder for boglige Kunster *Autun, Bordeaux, Como*⁴⁾, *Reims, Lyon, Marseille, Narbonne, Poitiers, Toulouse, Trier, Valence, Vienne* og *Besançon*, beraabende sig ydermere paa det gamle Vidnesbyrd dels af *Juvenali*⁵⁾, en Mand fra Rom, som kalder *Gallien veltalende*, dels af Kejserne *Valentis, Gratiani* og *Valentiniani* Forordning, som taler om *de saare folkerige Byer i Gallien, som vare rige paa og anselige ved Læremestres, Rhetorers og Sproglærdes, ved Attisk og Romersk Lærdoms Berømmelse*. Dernæst lovpriser han mærkbart den poetiske Hæder, som Frankrig allerede midt under Barbariet var overflødig paa, lige til Mønstre for andre; siden taler han de rigeste Lovord over sit Folks ypperlige *Academier, Bibliothequer, Boglader, uskatterlige Fortjenester af Kirkefædrene, Paafund, samt usædvanlige og uhørte Anordninger til ved Belønninger og Væddekampe at opmuntre de Lærdes Sind*; og han tvivler aldeles ikke om, at Frankrige staar lige saa langt over de øvrige Folk i det lærde Europa

*som rank Cypres i Maal den trevne Hylid besejrer*⁶⁾.

Denne Stortalenhed mishagede Englands Ambassadeur, hvilken mindede om, at alle prægtige Zirkuler i Kunster og Videnskaber fandtes indenfor hans Ejlands Indemærker; at allerede i gamle Dage hos *Tacitum*⁷⁾ blev *Briternes Skarpsindighed foredraget for Gallernes Flid*; at Englænderne overgik de Andre i naturlig Færdighed og Vindskibelig-
hed; at de alle Tider havde været de Franskes